



**TILSYNSUTVALGET  
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 2. april 2009 truffet vedtak i

**Sak nr:** 9/09 (arkivnr: 200900255-16)

**Saken gjelder:** Klage fra advokat A på dommer B ved X domstol

**Utvalgsmedlemmer:** Kari Mjølhus  
Berit Svensli Solseth  
Frode Sulland  
Halvor Kjølstad  
Wenche Frogn Sellæg

Eva Nygaard Ottesen, leder, har fratrudd som inhabil i saken, og Kari Mjølhus deltok i hennes sted.

**Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

**Vedtaket:** Dommer B gis kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk.

**Innledning:**

Ved brev av 11. februar 2009 har advokat A inngitt klage på dommer B ved X domstol. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt B, som ved brev av 27. februar 2009 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra prosessfullmektig for motparten, advokat C.

Domstolleder ved X domstol, sorenskriver D, er orientert om klagen og har avgitt uttalelse 5. og 17. mars 2009. Vedlagt siste uttalelsen fra domstolleder, var uttalelse av 17. mars 2009 fra avdelingsleder E.

**Saksfremstilling:**

Klagen har forankring i en begjæring om midlertidig forføyning, fremmet for X domstol 24. april 2008. Prosessfullmektiger for saksøker og saksøkte var henholdsvis advokat A og advokat C. Saksforberedende dommer var B.

Siste prosesskrift i saken ble sendt 8. august 2008. Partene var på dette tidspunktet enige om at vilkårene for å heve saken var til stede, men det var uenighet om sakskostnadsspørsmålet.

I e-post av 29. oktober 2008, og senere i brev av 16. januar 2009, etterlyste advokat A avgjørelse av sakskostnadsspørsmålet.

Dommer B avsa kjennelse i saken 26. januar 2009.

Klager – advokat A – har uttalt følgende:

”Midlertidig forføyning i sak ... ble innlevert 24. april 2008. Siste prosesskrift i saken ble innlevert 8. august 2008. Etter dette var det klart at begge parter var enige om at vilkårene for å heve saken var tilstede, men det gjensto en uenighet om hvem som skulle bære sakens omkostninger. Retten hadde på dette tidspunkt det nødvendige grunnlaget for å treffe en avgjørelse i saken, og etterspurte heller ikke nærmere redegjørelser fra partene.

Til tross for dette kom det ingen avgjørelse i saken. Saksøkeren etterspurte slik avgjørelse, først ved e-post av 29. oktober 2008, og siden i brev av 16. januar 2009. Ingen av henvendelsene ble besvart av innklagede, men avgjørelse i saken ble fattet og oversendt per telefaks 26. januar 2009. Jeg vedlegger som dokumentasjon:

Vedlegg 1: E-post fra F advokatfirma DA til innklagede av 29.10.08

Vedlegg 2: Brev fra F advokatfirma DA av 16.01.09

Vedlegg 3: Kopi av telefaks fra innklagede til F advokatfirma DA av 26.01.09

Riktignok beklaget innklagede ved oversendelsen at avgjørelsen var blitt sterkt forsinket. Dette hjelper imidlertid lite når det er gått nesten et halvt år fra saken kunne vært avgjort til kjennelse avsies, og retten heller ikke oppgir noen begrunnelse for den sene saksbehandlingen. I tillegg har det ikke kommet noen informasjon fra retten i denne perioden om når partene kan forvente en avgjørelse i saken. Dette til tross for direkte henvendelser om sakens fremdrift fra en av partene.

Det følger av tvistelovens § 1-1 at loven blant annet skal legge til rette for en rask og effektiv behandling av rettsvister. Dette er også formålet bak bestemmelsen i § 19-4 femte ledd om at avgjørelser skal avsies innen to uker. At lang saksbehandlingstid og manglende

informasjon kan være kritikkverdig og i strid med god dommerskikk følger blant annet av avgjørelsen inntatt i TUSAK-2006-95.

Undertegnede er derfor av den oppfatning at innklagede har opptrådt kritikkverdig og i strid med god dommerskikk ved å avvente fem og en halv måned før kjennelse i saken avvises, unnlate å gi informasjon til sakens parter om den lange saksbehandlingstiden og begrunnelsen for denne, samt å unnlate å besvare en parts henvendelser til retten om nettopp dette.”

Innklagede – dommer B – har i hovedsak vist til følgende:

”Saken gjaldt opprinnelig en begjæring om midlertidig forføyning med krav om at saksøkte blant annet skulle fravike en byggeplass. Begjæring ble fremsatt den 24.04.2008 av adv. A. Det ble besluttet å avholde muntlig forhandling, men allerede den 25.04.2008 ble det klart at saksøkte hadde forlatt byggeplassen. Advokat A skulle komme tilbake til spørsmålet om hvorvidt det likevel var behov for en forføyning eller om begjæringen skulle trekkes tilbake. Etter brev fra retten til adv. A av 23.05.2008, ble begjæringen trukket tilbake i prosesskrift fra adv. A av 11.06.2008. Saksøker anførte at saken skulle heves, og krevde seg tilkjent saksomkostninger. Saksøkte anførte at saken skulle avvises, og krevde seg også tilkjent saksomkostninger. Siste prosesskrift vedrørende saksomkostningsspørsmålet var prosesskrift av 08.08.2008 fra adv. C. Saken var etter det klar for avgjørelse.

Bortsett fra høyt arbeidspress og en rekke hastesaker høsten 2008 ser jeg at saksomkostningsavgjørelsen burde vært behandlet tidligere.

Jeg beklager at kjennelsen ikke ble avsagt før og også at purringen av 29.10.2008 ikke ble besvart. Når det gjelder henvendelsen av 16.01.2009 som innkom retten tirsdag 20.01.2009, hadde jeg håpet å få sendt ut avgjørelsen i saken umiddelbart etterpå. Avgjørelsen ble fakset til partenes advokater på formiddagen mandag 26.01.2009. Jeg ser i ettertid at henvendelsen av 16.01.2009 likevel burde ha blitt besvart i løpet av den uken henvendelsen kom inn.”

Saksøktes prosessfullmektig – advokat C – har uttalt følgende:

”Det er med en viss forundring jeg leser adv. A’s brev og kritikk mot dommeren. Det skal ikke bestrides at det tok lang tid å få en avgjørelse, men det adv. A tilsynelatende glemmer i sin utredning er å redegjøre for et sjeldent høyt konfliktnivå mellom partene. Adv. A unnlater også å nevne at dommeren (ut fra min vurdering) ble satt under et ganske stort press fra begge advokater - der begge advokater nok må og bør påta seg ansvaret for at saksomkostningsspørsmålet, som var det eneste som det var nødvendig å ta stilling til, tok lang tid å få løst.

Jeg legger til grunn at Domstolsadministrasjonen har muligheter til å få tilgang til så vel begjæringen om midlertidig forføyning som tilsvar og øvrige prosesskrift, og at man gjennom denne prosessveksling kan få et lite inntrykk av konfliktnivået i saken.

At adv. A og hans kollegaer også er ekstremt "flinke" til å sende mailer - både berettigede og uberettigede - for å underbygge sin posisjon fremgår for øvrig også av den sak som nå står for behandling i tingretten mellom, bl.a. de samme parter og hvor dokumentasjonen til nå - sett fra denne siden - er så omfattende at den må ansees utenfor enhver fornuftig proporsjon.

Når jeg, i en sak som må anses som meget alvorlig for en dommer, blir bedt om å uttale meg er min opplevelse av dommeren at hun opptrådte korrekt, høflig og imøtekommende,

og svært tålmodig. Jeg har all sympati for hennes håndtering av en ekstremt konfliktfylt sak.”

Domstolleder – sorenskriver D – har i brev av 5. mars 2009 i hovedsak uttalt følgende:

”Jeg slutter meg til dommer B’s uttalelse. Selv om det ikke dreide seg om en realitetsavgjørelse, men en hevnings- og omkostningsavgjørelse, burde saken vært avgjort tidligere. Videre skal henvendelser til retten besvares.”

I brev av 17. mars 2009 opplyser sorenskriver D at X domstol har 64 ansatte og har to rettsavdelinger som ledes av to avdelingsledere/dommere. De er delegert saksfordelingsmyndighet og oppfølging av saksavviklingen overfor dommere.

Avdelingsleder/dommer – E – har i hovedsak uttalt følgende:

”Dommerne ved embetet rapporterer hvert kvartal til avdelingsleder om status på sine saker. Videre foretar avdelingsleder jevnlig sjekk i dommernes innbokser i saksbehandlingssystemet Lovisa.

Ved restanseoppgjøret ultimo september 2008, som ble levert meg fra dommer B 9. oktober 2008, ble det på angjeldende sak bemerket følgende: ”Det ble tidlig klart at det ikke var nødvendig med en forføyning. Begjæringen ble senere trukket, uten at rettsmøte var avholdt. Omkostningsspørsmålet gjenstår.” Det ble videre anslått at saken ville bli avsluttet i løpet av kort tid.

Ettersom det nå ikke skulle avsies noen realitetsavgjørelse i saken, hadde den ikke et slikt hastepreg som foranlediget en ekstra tett oppfølging fra min side før neste restanseoppgjør, utover den vanlige sjekk i dommerens innboks ....

... Ettersom saken i november fortsatt sto som ikke avgjort i saksbehandlingssystemet, ble forholdet tatt nærmere opp med dommer B og det ble avtalt at saken skulle avgjøres snarest. Kjennelsen var da påbegynt. Ved restanseoppgjøret i desember 2008, ble det fra dommer B opplyst at det hadde blitt ytterligere forsinkelser grunnet blant annet en annen hastesak, som måtte håndteres av dommer B selv. Det ble vurdert å overlate herværende sak til en annen dommer, men på bakgrunn av dommerens opplysning om at saken kunne avsluttes innen året, at kjennelsen var påbegynt samt at det i perioden før årsskiftet også var hektisk for den øvrige dommere, ble slik omfordeling ikke foretatt. Etter samtale med B i januar 2009, ble det da lagt til grunn at endelig avgjørelse ville foreligge innen kort tid. Avgjørelsen forelå som kjent 26. januar 2009.

I likhet med det som er kommet til uttrykk i dommer B’s uttalelse av 27. februar 2009 og i sorenskriver D’s uttalelse av 5. mars 2009, vil også jeg bemerke at saken burde vært avgjort tidligere og at henvendelsene til retten skulle vært besvart.”

### **Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:**

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Grunnlaget for klagen er saksbehandlingstiden knyttet til rettens behandling av sakskostnader ved en begjæring om midlertidig forføyning.

Ved rettens behandling av en begjæring om midlertidig forføyning etter tvisteloven kapittel 34 gjelder tvisteloven kapittel 11.

Etter tvisteloven § 11-6 skal retten legge en plan for behandlingen av saken og følge den opp slik at saken effektivt og forsvarlig kan bringes til avslutning. Etter § 11-7 plikter domstollederen å påse at aktiv saksstyring etter § 11-6 overholdes. En part kan kreve at domstollederen griper inn, jf. § 11-7 første ledd siste punktum. Domstolleders beslutning kan ankes, jf. § 11-7 tredje ledd.

Tilsynsutvalget for dommere legger til grunn at bestemmelsene i § 11-7, jf. § 11-6 ikke innebærer at Tilsynsutvalget er avskåret fra å vurdere sen saksbehandling i forhold til normer for god dommerskikk. Slik Tilsynsutvalget ser det, er det tale om to regelverk som gjelder ved siden av hverandre. I tråd med utvalgets praksis før ikrafttredelsen av tvisteloven, legger derfor Tilsynsutvalget til grunn at utvalget kan vurdere spørsmålet om den aktuelle saksbehandlingstiden er i strid med god dommerskikk.

Med dette som bakgrunn, går utvalget over til å vurdere om saksbehandlingstiden for sakskostnadsspørsmålet var i strid med god dommerskikk.

På bakgrunn av opplysninger i så vel klagen som i uttalelsen fra dommer B, legger Tilsynsutvalget til grunn at den skriftlige saksforberedelsen ble avsluttet 8. august 2008, og at saken etter dette var klar for avgjørelse. Da kjennelsen ble avsagt 26. januar 2009, hadde saken ligget ferdig forberedt hos dommeren i overkant av 5 ½ måned.

Når utvalget skal vurdere om denne saksbehandlingstiden er i strid med normer for god dommerskikk, tar utvalget utgangspunkt i at sakskostnadsavgjørelsen ikke var en sak som spesielt måtte prioriteres, selv om saken gjaldt begjæring om midlertidig forføyning. Utvalget viser til at partene var enige om at vilkårene for begjæringen om midlertidig forføyning ikke lenger var til stede.

Etter Tilsynsutvalgets vurdering er det i seg selv kritikkverdige og i strid med god dommerskikk at det gikk 5 ½ måned fra saken var klar til avgjørelse og til kjennelse ble avsagt. Det foreligger etter det utvalget kan se ingen særlige forhold som kan forsvare en så lang saksbehandlingstid.

Dommer B holdt ikke partene orientert om at saksbehandlingen trakk ut i tid, og besvarte heller ikke advokat A's e-post av 29. oktober 2008 og brev av 16. januar 2009.

Dommeren har vist til at hun høsten 2008 hadde flere hastesaker og et høyt arbeidspress, men har erkjent at saken burde vært behandlet tidligere, og at hun burde ha svart på henvendelsene fra advokat A.

Tilsynsutvalget legger til grunn dommerens beskrivelse av arbeidssituasjonen høsten 2008, men finner ikke at dette kan forsvare at saken ble liggende så lenge som den faktisk ble, og heller ikke at partene ikke ble orientert og henvendelser ikke besvart.

Tilsynsutvalget finner etter dette at dommer B brøt normene for god dommerskikk, og at det er grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak i form av kritikk, jf. domstolloven § 236 andre ledd.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Dommer B gis kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk.